

Nr 44

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till förordning angående ändrad lydelse av 28 § 1 mom. förordningen den 14 december 1956 (nr 629) om erkända arbetslöshetskassor; given Stockholms slott den 24 januari 1958.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden för denna dag, föreslå riksdagen att antaga härvid fogat förslag till förordning angående ändrad lydelse av 28 § 1 mom. förordningen den 14 december 1956 (nr 629) om erkända arbetslöshetskassor.

GUSTAF ADOLF

Torsten Nilsson

Propositionens innehåll

I propositionen föreslås en uppmjukning av de för åtnjutande av daghjälp från arbetslöshetsförsäkringen gällande bestämmelserna om karenstid, syftande till att dag då arbetslös uppburit halv sjukpenning enligt sjukförsäkringslagen eller lagen om yrkesskadeförsäkring skall få inräknas i karenstiden. De nya bestämmelserna föreslås träda i kraft den 1 september 1958.

Förslag

till

Förordning

**angående ändrad lydelse av 28 § 1 mom. förordningen den 14 december 1956
(nr 629) om erkända arbetslöshetskassor**

Härigenom förordnas, att 28 § 1 mom. förordningen den 14 december 1956 om erkända arbetslöshetskassor skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

28 §.

1 m o m. Daghjälp må — — — — — 22 § sägs.

Om särskilda — — — — — sex månader.

I karenstid inräknas endast dag,
för vilken hel daghjälp skulle hava
utgått, om karenstiden gått till ända.
Dag, för vilken daghjälp jämlikt
33 § icke skulle hava utgått, må dock
inräknas i karenstiden.

I karenstid inräknas endast dag,
för vilken hel daghjälp skulle hava
utgått, om karenstiden gått till ända.
Dag, för vilken daghjälp jämlikt 29 §
2 mom. andra stycket skulle hava
utgått med nedsatt belopp eller för
vilken daghjälp jämlikt 33 § icke
skulle hava utgått, må dock inräk-
nas i karenstiden.

Förekommer inom — — — — — i karenstiden.

*Denna förordning träder i kraft
den 1 september 1958.*

*Utdrag av protokollet över socialärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 24 janu-
ari 1958.*

N ä r v a r a n d e:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden NILSSON, STRÄNG, ANDERSSON, LINDELL, LINDSTRÖM, LANGE, LINDHOLM, SKOGLUND, EDENMAN, NETZÉN, KJELLIN, JOHANSSON.

Efter gemensam beredning med chefen för finansdepartementet anmäler chefen för socialdepartementet, statsrådet Nilsson, fråga rörande *viss upp-
mjukning av bestämmelserna om karenstid inom arbetslöshetsförsäkringen* samt anför.

Ersättning enligt *förordningen den 14 december 1956 om erkända arbets-
löshetskassor* (nr 629) utgöres av ett för dag beräknat belopp, som benäm-
nes daghjälp, samt familjetillägg till daghjälpen. Dessutom kan bidrag till
vissa rese- och flyttningskostnader utgå (18 §). Ersättning utgives till
arbetslös kassamedlem, som är över 16 år, arbetsför och i övrigt oförhindrad
att åtaga sig arbete (20 §). Daghjälp kan erhållas endast för dag, beträf-
fande vilken medlemmen kan förete intyg om att han sökt arbete genom
den offentliga arbetsförmedlingen (22 §). Hel daghjälp jämte familjetillägg
får inte uppbäras för dag då medlemmen utfört avlönat arbete i mer än två
timmar eller, då fråga är om bisyssla, tre timmar. För dag då medlem ut-
fört avlönat arbete i mer än två respektive tre men i högst fyra timmar, må
med arbetsmarknadsstyrelsens medgivande daghjälp och familjetillägg ut-
givas med till hälften nedsatt belopp, om medlemmen innan han blev arbets-
lös hade heldagsarbete och även söker sådant arbete. Medlem, som för viss
dag uppbär halv sjukpenning enligt sjukförsäkringslagen eller lagen om
yrkesskadeförsäkring, får daghjälp och familjetillägg för samma dag ned-
satta till hälften (29 § 2 mom.). Härutöver föreligger vissa inskränkningar
i rätten till ersättning. Här må blott omnämnas, att daghjälp inte utgår för
söndagar och att rätten till daghjälp för helgdagar och avtalsenliga fridagar
är begränsad samt att daghjälp inte får utgivas för dag, för vilken med-
lemmen sökt arbete för kortare tid än fyra timmar (32 §). Som villkor för
erhållande av daghjälp gäller att medlemmen skall ha fullgjort viss *karens-
tid*. Sålunda fordras, att medlemmen under en sammanhängande tid av
högst 21 dagar varit arbetslös 6 dagar och för dessa företer intyg om att
han sökt arbete genom den offentliga arbetsförmedlingen. Arbetslöshets-
kassa kan i viss utsträckning föreskriva förlängning av de nyss angivna
tiderna. I karenstiden inräknas endast dag, för vilken hel daghjälp skulle
ha utgått, om karenstiden gått till ända. Från denna regel gäller visst

undantag. Till undvikande av alltför stor belastning för kassor, inom vilkas verksamhetsområde kortvarig arbetslöshet i samband med julen och nyåret förekommer i större utsträckning, äger vidare arbetsmarknadsstyrelsen föreskriva, att vissa dagar vid dessa helger inte skall inräknas i karenstiden (28 § 1 mom.). Befrielse från karenstid föreligger i viss omfattning. Bl. a. föreskrives i syfte att samordna arbetslöshetsförsäkringen med sjuk- och yrkesskadeförsäkringarna, att karenstid anses fullgjord, när medlem blir arbetslös efter det han uppburit hel sjukpenning eller hempenning enligt sjukförsäkringslagen eller lagen om yrkesskadeförsäkring för så många dagar som tillsammans med de tre dagarnas karenstid inom sjukförsäkringen motsvarar den för honom gällande karenstiden inom arbetslöshetsförsäkringen. Förutsättningen är dock att medlemmen senast för sjunde dagen efter det hel sjukpenning eller hempenning upphört att utgå företer intyg om att han sökt arbete genom arbetsförmedlingen (28 § 2 mom.).

I en den 13 december 1957 dagtecknad skrivelse till Konungen har *arbetsmarknadsstyrelsen* anfört, att bestämmelserna om karenstid i 1956 års förordning om erkända arbetslöshetskassor medför att dag, för vilken arbetslös kassamedlem uppbär halv sjukpenning från sjuk- eller yrkesskadeförsäkringen, inte får inräknas i karenstiden. Styrelsen påpekar, att detta innebär en skärpning i jämförelse med de tidigare bestämmelserna, som inte lade hinder i vägen härför, och att någon motivering till ändringen inte anförts i förarbetena till gällande förordning. Styrelsen fortsätter.

Förklaringen kan möjligen vara den, att man ansett att den ifrågavarande inskränkningen icke skulle komma att få någon nämnvärd praktisk betydelse. Detta resonemang torde äga sin riktighet såtillvida, att det mera sällan synes inträffa, att en person redan från början anses ha en sådan ned-satt arbetsförmåga på grund av sjukdom, att endast halv sjukpenning kan ifrågakomma, och vederbörande därmed uteslutes från möjligheten att fullgöra karensvillkoret inom arbetslöshetsförsäkringen. Vanligen torde emellertid den sjukskrivne först bli berättigad till hel sjukpenning och därefter i den mån en förbättring i hälsotillståndet kan ha inträtt tillerkännas rätt till halv sjukpenning. Därvid gäller en helt ny bestämmelse, införd i 28 § 2 mom. första stycket arbetslöshetskasseförordningen, att karenstid under vissa betingelser anses fullgjord, när en medlem blir arbetslös efter att ha uppburit hel sjukpenning eller hempenning enligt sjukförsäkrings- eller yrkesskadeförsäkringslagen. En av dessa betingelser är att vederbörande senast sjunde kalenderdagen efter det hel sjukpenning upphört att utgå anmäler sig som arbetssökande hos arbetsförmedlingen. Han blir då för den tid halv sjukpenning utgives berättigad till halv ersättning från arbetslöshetskassan, förutsatt att gällande villkor i övrigt är uppfyllda.

Emellertid har det visat sig, anför arbetsmarknadsstyrelsen vidare, att tidigare helt sjukskrivna kassamedlemmar till följd av omständigheter, över vilka de själva inte kunnat råda, blivit förhindrade att anmäla sig som arbetssökande hos arbetsförmedlingen inom de föreskrivna sju dagarna.

Enligt påpekande från vissa arbetslöshetskassor har det sålunda förekommit att medlemmar, sedan de återvunnit sin hälsa i sådan utsträckning, att endast halv ersättning från sjukkassan kunnat tillerkännas dem, fått återgå till sin förutvarande arbetsgivare och arbeta på deltid. Om en sådan medlem, medan han ännu är halvt sjukskriven, entledigas från sin anställning efter det sjukdagarsperioden utlöpt, äger han icke tillgodoräkna sig tidigare fullgjord karens inom sjukförsäkringen och kan ej heller räkna de halva sjukdagarna som karenstid i arbetslöshetskassan. Detta framstår som oförklarligt och stötande för den enskilde kassamedlem, som råkar i en dylik situation. En ändring av gällande bestämmelser synes därför enligt styrelsens mening böra företagas så att det i dylika fall liksom i de fall, då kassamedlem undantagsvis redan från början kan ha tillerkänts halv sjukpenning, beredes möjlighet för vederbörande att uppfylla karensvillkoret i arbetslöshetsförsäkringen.

Arbetsmarknadsstyrelsen framlägger i anslutning till det anförda förslag till ändrad lydelse av 28 § 1 mom. förordningen om erkända arbetslöshetskassor.

Över arbetsmarknadsstyrelsens skrivelse har, efter remiss, yttranden avgivits av riksförsäkringsanstalten och De erkända arbetslöshetskassornas samorganisation.

Riksförsäkringsanstalten har från de synpunkter, anstalten har att företräda, ingenting att erinra mot arbetsmarknadsstyrelsens förslag.

Även *De erkända arbetslöshetskassornas samorganisation* tillstyrker förslaget och framhåller, att de av styrelsen anförda fallen är betydligt talrikare än som ursprungligen kunnat förmodas. I fall då medlemmar redan från början tillerkänts halv sjukpenning är det svårt att förstå, varför de inte har möjlighet att intjäna karenstid men väl kan uppbära ersättning om karenstiden är fullgjord. Den föreslagna ändringen måste därför enligt organisationens uppfattning betecknas som konsekvent och socialt rättfärdig.

Departementschefen

Tillkomsten av den nu gällande förordningen om erkända arbetslöshetskassor innebar en del nyheter i fråga om karensbestämmelserna inom arbetslöshetsförsäkringen. Sålunda infördes vissa regler om befrielse från karenstid, vilka bl. a. syftade till att åvägabringa en samordning mellan arbetslöshetsförsäkringen och två andra socialförsäkringsgrenar, sjukförsäkringen och yrkesskadeförsäkringen. I fall då den arbetslöse uppburit hel sjukpenning eller hempenning från någon av sistnämnda båda försäkringar under tid som tillsammans med de tre karensdagarna inom sjukförsäk-

ringen motsvarar karenstiden inom arbetslöshetsförsäkringen behöver sålunda inte någon särskild karenstid fullgöras inom sistnämnda försäkring. En förutsättning är dock att den arbetslöse inom sju dagar efter det hel sjukpenning eller hempenning upphörde att utgå anmäler sig som arbetsökande hos den offentliga arbetsförmedlingen. De nya bestämmelserna synes fungera i stort sett tillfredsställande. Emellertid kan de som arbetsmarknadsstyrelsen påvisar i vissa situationer leda till mindre önskvärda resultat. Om sålunda en kassamedlem, som först uppburit hel sjukpenning, därefter på grund av att hans hälsotillstånd förbättrats erhåller endast halv sjukpenning och samtidigt börjar arbeta på deltid, har han inte anledning att vända sig till arbetsförmedlingen. Blir han sedan arbetslös efter det att sjudagarsfristen löpt ut, är han inte berättigad till daghjälp förrän han fullgjort karenstid. Som karenstid får dock endast tillgodoräknas dag, för vilken hel daghjälp skulle ha utgått, om karenstiden gått till ända. Eftersom endast halv daghjälp utgives för dag, för vilken halv sjukpenning uppbäres, kan den arbetslöse inte intjäna någon karenstid så länge han uppbär halv sjukpenning och han kan följaktligen inte erhålla ersättning från arbetslöshetskassan under denna tid. På motsvarande sätt förhåller det sig om en kassamedlem blir sjuk och redan från början erhåller endast halv sjukpenning. Om han därunder är arbetslös, kan han visserligen bli berättigad till daghjälp från arbetslöshetskassan — såvida han fullgjort föreskriven karenstid innan han började uppbära halv sjukpenning — men han kan inte intjäna karenstid så länge han uppbär sådan sjukpenning.

Arbetsmarknadsstyrelsen har framhållit, att de angivna följderna av gällande bestämmelser för den enskilde kassamedlem, som drabbas av dem, framstår som oförklarliga och stötande. Styrelsen har därför framlagt förslag till ändrade regler, syftande till att undanröja berörda olägenheter. Enligt förslaget skall 28 § 1 mom. förordningen om erkända arbetslöshetskassor erhålla sådan lydelse, att även dag, för vilken med hänsyn till samtidigt utgående halv sjukpenning nedsatt daghjälp skulle ha utgått om karenstiden varit tilländalupen, får inräknas i karenstiden.

För egen del finner jag, även om det förevarande problemet allmänt sett måhända inte har så stor räckvidd, att verkningarna av nuvarande bestämmelser i det enskilda fallet framstår som så otillfredsställande, att en ändring av den innebörd, som arbetsmarknadsstyrelsen föreslagit och som tillstyrkts under remissbehandlingen, är påkallad. De ändrade bestämmelserna synes böra träda i kraft vid ingången av nästa försäkringsår den 1 september 1958.

Ändringen torde inte komma att inverka nämnvärt på arbetslöshetsförsäkringens ekonomi och bör följaktligen inte heller påverka beräkningen av statsanslaget för bidrag till de erkända arbetslöshetskassorna.

I enlighet med vad i det föregående anförts har inom socialdepartementet upprättats förslag till *förordning angående ändrad lydelse av 28 § 1 mom.*

förordningen den 14 december 1956 (nr 629) om erkända arbetslöshetskassor.

Föredragande departementschefen hemställer härefter, att ifrågavarande förslag måtte genom proposition föreläggas riksdagen till antagande.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att till riksdagen skall avlätas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Karin Wickström